

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

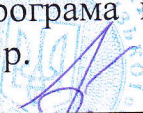
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ФІЛОЛОГІЯ»
другого рівня вищої освіти

за спеціальністю 035 Філологія (українська мова та література) /
(слов'янські мови та літератури (переклад включно),
перша – російська)»
галузі знань 03 Гуманітарні науки

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
від 23.08.2019 р.
протокол №1

Освітня програма вводиться в дію з
01.09.2019 р.

Ректор І.Т.Богданов
(наказ № 55 від «01» листя 2019 р.)

Бердянськ, 2019

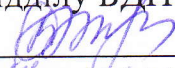
ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО

Методичною радою БДПУ
від 22 серпня 2019 р.
(протокол № 1)

Голова
 О.І. Гуренко

ПОГОДЖЕНО

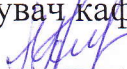
начальник навчального
відділу БДПУ
 О.В. Шубіна
«17» серпня 2019 р.

Рекомендовано

Вченою радою факультету
від 23.08.2019 р.
(протокол № 1)
декан факультету

 І.Я. Глазкова

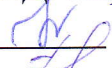
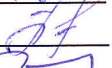
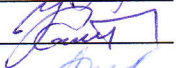
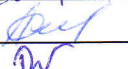

Ініційовано

кафедрою української мови та славістики
протокол № 1
від 20.08.2019 р.
завідувач кафедри
 М.М. Греб

кафедрою української та зарубіжної літератури і порівняльного
літературознавства
протокол № 1
від 22.08.2019 р.
завідувач кафедри
 О.Д. Харлан

ПРОЕКТНА ГРУПА

Гарант: О.Д. Харлан

Члени групи: О.П. Новик
 Н.В. Павлик
 О.О. Каліберда
 Г.О. Александрова
 Р.І. Костромицький

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Філологія» розроблена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки для другого (магістерського) рівня вищої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. №871).

Розроблено робочою групою у складі:

1. *Харлан Ольга Дмитрівна*, доктор філологічних наук, доктор, завідувач кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету – **гарант програми**
2. *Новик Ольга Петрівна*, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету
3. *Павлик Неля Віленівна*, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та славістики факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету
4. *Каліберда Оксана Олександрівна*, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов і методики викладання факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету
5. *Александрова Ганна Олександрівна*, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету
6. *Костромицький Роман Іванович*, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальних комунікацій факультету філології та соціальних комунікацій Бердянського державного педагогічного університету

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 035 Філологія

1. Загальна інформація	
<i>Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу</i>	Бердянський державний педагогічний університет Факультет філології та соціальних комунікацій
<i>Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу</i>	Магістр філології
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Освітньо-професійна програма «Філологія»
<i>Тип диплому та обсяг освітньої програми</i>	Диплом магістра, одиничний 90 кредитів ЄКТС (1 рік 4 місяці)
<i>Наявність акредитації</i>	Акредитаційна комісія України Сертифікат про акредитацію УД № 08007013 від 10.07.2018 р. Діє до 01.07.2023 р.
<i>Цикл/рівень</i>	8 рівень – НРК України; 8 рівень – EQF LLL; другий цикл – ЄПВО (HPFQ ENEA)
<i>Передумови</i>	Наявність ступеня бакалавра (ОКР спеціаліста)
<i>Мова(и) викладання</i>	Українська; англійська; російська
<i>Термін дії освітньої програми</i>	До 01.07. 2023 р.
<i>Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми</i>	http://bdpu.org/opp/
2. Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців-філологів за спеціальністю Філологія (українська мова і література) / (слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська).	
3. Характеристика освітньої програми	
<i>Предметна область (галузь знань, спеціальність)</i>	03 Гуманітарні науки 035 Філологія (українська мова та література) / (слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська)
<i>Орієнтація освітньої програми</i>	Освітньо-професійна
<i>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</i>	Поглиблена освіта в галузі філології за спеціальністю Філологія (українська мова та література) / (слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська). Ключові слова: філологія, українська мова, українська література, російська мова, російська література, англійська мова, зарубіжна література, медіакомунікації.
<i>Особливості програми</i>	Реалізує модель філологічної освіти лінгвістично-літературознавчого спрямування у поєднанні з психолого-педагогічною підготовкою до викладацької діяльності.

4. Придатність випусників до працевлаштування та подальшого навчання

<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Професії, професійні назви робіт згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України (Класифікатор професій (ДК 003:2010)):</p> <p>2 Професіонали</p> <p>23 Викладачі</p> <p>231 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2310 Викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <p>2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів</p> <ul style="list-style-type: none"> • асистент • викладач вищого навчального закладу <p>232 Викладачі середніх навчальних закладів</p> <p>2329 Викладачі середніх навчальних закладів</p> <p>Професійні назви роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • викладач професійно-технічного навчального закладу • викладач професійного навчально-виховного закладу • учитель середнього навчально-виховного закладу • методист заочних шкіл і відділень <p>235 Інші професіонали в галузі навчання</p> <p>2351 Професіонали в галузі методів навчання</p> <p>2351.2 Інші професіонали в галузі методів навчання</p> <p>Професійні назви роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • викладач (методи навчання) <p>2359 Інші професіонали в галузі навчання</p> <p>2359.2 Інші професіонали в галузі навчання</p> <p>Професійні назви роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лектор <p>24 Інші професіонали</p> <p>2444 Професіонали в галузі філології, лінгвістики та перекладів</p> <p>2444.2 Філологи, лінгвісти, перекладачі та усні перекладачі</p> <p>Професійні назви роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • лінгвіст • професіонал з фольклористики • філолог <p>245 Професіонали в галузі художньої творчості</p> <p>2451 Професіонали в галузі літератури</p> <p>2451.2 Письменники, редактори та журналісти</p> <ul style="list-style-type: none"> • журналіст • журналіст мультимедійних видань засобів масової інформації • кореспондент • редактор <p>2490 Професіонали, що не входять в інші класифікаційні угруповання</p>
--	--

	Професійні назви роботи: • радник
Подальше навчання	Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване проблемно-орієнтоване навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних занять, консультацій, самостійного вивчення, виконання курсових робіт на основі нормативно-правових актів, підручників, посібників, періодичних наукових видань.
Оцінювання	Усні та письмові екзамени, заліки, захист звітів з практики, захист курсових робіт, підсумкова атестація випускника.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики і літературознавства в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9. Здатність до адаптації в новій ситуації. ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах. СК 2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційних шлях розвитку вітчизняного і світового письменства. СК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. СК 4. Здатність здійснювати науковий синтез і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. СК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. СК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної

філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

СК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

СК 9. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної додаткової спеціалізації (англійська мова); використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії англійської мови; практиці навчання англійської мови.

СК 10. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної додаткової спеціалізації (зарубіжна література); використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії зарубіжної літератури в закладах середньої освіти, практиці викладання зарубіжної літератури.

СК 11. Здатність готувати (писати та редагувати) журналістські матеріали для ЗМК в різних жанрах: відображати дійсність способом інформування, тлумачення, коментування, інтерпретації фактів з урахуванням особливостей, технологічних вимог та аудиторії кожного виду ЗМК.

7. Програмні результати навчання

ПР 1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного вдосконалення.

ПР 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПР 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПР 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально. особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПР 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПР 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПР 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПР 8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПР 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПР 10. Збирати й систематизувати мовні та літературні факти.

ПР 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПР 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПР 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПР 14. Створювати, аналізувати та редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПР 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПР 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації чи суперечливих вимог.

ПР 17. Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Науково-педагогічні працівники, які мають науковий ступінь або вчене звання відповідно до профілю підготовки здобувачів за освітньо-професійною програмою «Філологія».
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, лабораторіями відповідає потребі.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Бібліотека Бердянського державного педагогічного університету (www.library.bdpu.org). Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. Бібліотека економіко-гуманітарного коледжу БДПУ. Інтернет ресурси та авторські розробки науково-педагогічних працівників БДПУ.

9. Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Освітня програма передбачає національну кредитну мобільність.
Міжнародна кредитна мобільність	Програма передбачає укладення договорів про подвійне дипломування, міжнародне стажування, проходження практики та обмін студентами.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційні роботи)	кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Комунікативна лінгвістика	4	Залік
ОК 2	Методологія філологічного дослідження (мовознавчого) / (літературознавчого)	4	Екзамен
ОК 3	Порівняльне літературознавство	4	Залік
ОК 4	Актуальні проблеми граматики української мови / Актуальні проблеми граматики російської мови	6	Екзамен
ОК 5	Актуальні питання історії української літератури / Актуальні питання історії російської літератури	6	Екзамен

ОК 6	Методика викладання української літератури у вищій школі / Методика викладання російської літератури у вищій школі	3	Екзамен
ОК 7	Методика викладання української у вищій школі / Методика викладання російської мови у вищій школі	3	Екзамен
ОК 8	Курсова робота з актуальних проблем граматики української мови / Курсова робота з актуальних проблем граматики російської мови		Залік
ОК 9	Курсова робота з актуальних питань історії української літератури / Курсова робота з актуальних питань історії російської літератури		Залік
ОК 10	Виробнича практика англійської мови / зарубіжної літератури / медіакомунікацій	6	Залік
ОК 11	Виробнича практика зі спеціальності 035 Філологія (українська мова та література) / (слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська)	6	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		30	
Вибіркові компоненти ОП			
<i>Дисципліни самостійного вибору закладу вищої освіти</i>		24	
ВК 1	Лінгводидактичний дискурс / Етнолінгвістика	3	Залік
ВК 2	Новітня українська література / Новітня російська література	6	Екзамен
ВК 3	Лінгвістика тексту (українська) / (російська)	3	Екзамен
ВК 4	Український романтизм / Російська постмодерністська література	3	Залік
ВК 5	Англійська мова / Сучасна зарубіжна література / Медіаосвіта та медіаграмотність	12	Екзамен
ВК 6	Лінгвокраїнознавство Великобританії і США / Зарубіжна літературна критика / Імагологічний аспект журналістики	3	Залік
ВК 7	Сучасні технології навчання англійської мови / Сучасні технології викладання зарубіжної літератури / Медіакультура	3	Залік
<i>Дисципліни вільного вибору здобувачів вищої освіти</i>		36	
ВК 8	Дисципліна 1	3	Залік
ВК 9	Дисципліна 2	4	Залік
ВК 10	Дисципліна 3	5	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент		60	
Загальний обсяг освітньої програми		90	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Семестр 1	Семестр 2	Семестр 3
ОК 1	ОК 5	ОК 7
ОК 2	ОК 6	ВК 3
ОК 3	ОК 9	ВК 4
ОК 4	ОК 10	ВК 5
ОК 8	ВК 2	ВК 9
ВК 1	ВК 5	ВК 10
ВК 5	ВК 7	
ВК 6	ВК 8	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Філологія» спеціальності 035 Філологія (українська мова та література) / (слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська) здійснюється у формі атестаційного екзамену з англійської мови / зарубіжної літератури / медіакомунікацій та публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра з української мови або літератури / російської мови або літератури.

Вимоги до кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота спрямована на розв'язання спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми в галузі філології (відповідно до обраної спеціалізації), що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Кваліфікаційна робота не повинна містити академічний плагіат, фабрикації та/або фальсифікації.

Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти чи його підрозділу або в депозитарії закладу вищої освіти.

Атестація здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти завершується видачею документу встановленого зразка із присвоєнням кваліфікації в дипломі:

ступінь вищої освіти: магістр

спеціальність: Філологія

спеціалізація: українська мова та література / слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська); англійська мова / зарубіжна література / медіакомунікації

освітня програма: Філологія

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК 4	ВК 5	ВК 6	ВК 7	ВК 8	ВК 9	ВК 10
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+										
ЗК 2	+	+	+			+	+	+	+				+	+	+				+	+	+
ЗК 3		+	+	+	+	+	+	+	+							+	+				
ЗК 4	+	+	+		+	+	+	+	+							+	+				
ЗК 5			+		+	+	+	+	+							+	+	+			
ЗК 6										+	+							+	+	+	+
ЗК 7	+	+	+	+	+	+	+		+			+	+		+				+	+	+
ЗК 8	+	+	+	+	+	+	+			+	+										
ЗК 9					+	+	+												+		
ЗК 10						+	+			+	+					+					
ЗК 11		+	+			+	+					+	+						+	+	+
ЗК 12		+	+		+	+	+						+								
СК 1	+	+		+			+	+					+		+						
СК 2		+	+		+	+			+				+	+	+					+	+
СК 3				+	+								+	+	+					+	+
СК 4				+	+								+	+	+					+	+
СК 5		+	+			+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+
СК 6	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+									+	+
СК 7		+	+	+	+				+			+	+	+	+	+	+			+	+
СК 8						+	+	+					+		+		+				
СК 9										+							+	+	+		
СК 10										+							+	+	+		
СК 11										+							+	+	+		

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ВК 1	ВК 2	ВК 3	ВК 4	ВК 5	ВК 6	ВК 7	ВК 8	ВК 9	ВК 10
ПР 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР 2	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+						
ПР 3				+	+	+	+	+	+				+	+							
ПР 4	+						+				+	+				+	+	+	+	+	
ПР 5	+		+				+					+	+	+	+						
ПР 6											+	+	+	+	+					+	
ПР 7	+	+		+				+				+		+	+						
ПР 8		+	+		+	+			+				+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР 10	+	+		+	+		+	+	+			+	+	+	+						
ПР 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР 12	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+			+	+	+	+
ПР 13	+	+								+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПР 14	+	+		+	+		+	+	+			+	+		+	+	+	+	+	+	+
ПР 15	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+						
ПР 16	+	+		+	+	+	+	+	+						+	+					
ПР 17					+			+	+												